

Lectoris salutem!

A primer központi idegrendszeri daganatok viszonylag ritkák, a jelenlegi tudásunk szerint, ahogy Kenessey István és társai a folyóiratszám első közleményében leírják, mintegy 800 új esetre számíthatunk évente országosan. Kezelésükkel a szakemberek viszonylag szűk köre foglalkozik: neuropatológusok, idegsebészek, illetve olyan sugárterápiás és klinikai onkológusok, akik erre a betegcsoportra fókuszálnak, hiszen ilyen aránylag kis esetszám mellett a specializáció elkerülhetetlen. Ezzel szemben az agyi áttétek gyakoriak; ha az incidenciát 4000 esetre becsüljük, és az agyi áttétet külön betegségként tartanánk számon, akkor ezzel az ötödik helyet foglalná el gyakorisági sorrendben a daganatok közül. Ennek megfelelően agyi áttéttel gyakorlatilag minden onkológus találkozik, és nagyon sokan kezelnek agyi áttétes betegeket. Ha kilépünk a száraz számok közül, mindenki érzi, hogy a központi idegrendszeri daganatok különlegesek, mások, mint a többi daganat. Minden daganat életmegváltoztató esemény, de a központi idegrendszeri daganatok, ha lehet így fogalmazni, még inkább átalakítják a betegek életét. Bár nem lehet kijelenteni, melyik a legfontosabb szervünk, de mindenki elfogadja, hogy minden jelentős életműködés szabályozása részben vagy teljes egészében az agyban van. Ez egyrészt olyan alapvető funkciókat érint, mint a járás vagy a táplálkozás, de ami még fontosabb, hogy azoknak a működéseknek a szabályozása, amelyek az embert emberré teszik, így a gondolkodás, beszéd, memória, érzelmek, az agyban történik. A betegség és a kezelések hatására nemcsak a beteg fizikai állapota változhat meg, hanem a személyisége is. A mindennapi működések zavara, az esetleges személyiségváltozás a beteg családját és a szűkebb környezetét is rendkívül megviseli, és a központi idegrendszeri daganatos betegek ellátása emiatt az egészségügyi ellátórendszert is megterheli. Sajnos azt is tudjuk, hogy a gyógyulási esélyek a legtöbb központi idegrendszeri daganat esetében nem kedvezőek, és bár az elmúlt évtizedekben folyamatos javulás észlelhető, de ez nyilván elmarad attól, amit a betegek és a szakemberek várnának.

Fejlődés azonban van és kézzelfogható. Az utóbbi évtizedekben jelentősen fejlődött a képalkotás, a patológiai és mo-

lekuláris patológiai diagnosztika, ami még a patológiai beosztást is jelentősen megváltoztatta nemrég, ahogy Scheich Bálint és Rajnai Hajnalka cikkükben részletesen leírják. Igen sokat fejlődött a sebészi és a sugárterápiás technika. Itt nemcsak a hatékonyság növekedését kell kiemelnünk, hanem azt is, hogy a modern sebészi és sugárterápiás technikák alkalmazásával a mellékhatások aránya jelentősen csökkent, és ezzel a betegek életminősége javult, ami legalább annyira jelentős eredmény, mint a túlélés növelése. A legszerényebb fejlődés a gyógyszeres terápia területén látható, ennek talán a legfőbb oka, hogy az agy és az agydaganatok működését a többi szervhez és azok daganataihoz képest kevésbé ismerjük. Ez aláhúzza az alap- és transzlációs kutatások rendkívüli fontosságát a központi idegrendszeri daganatok terén.

A jelen lapszámban megpróbáltuk a diagnosztikát, a kezeléseket és a szupportív-palliatív ellátást a maga teljes sokszínűségében bemutatni. Bár ahogy fentebb írtam, a központi idegrendszeri daganatokkal fókuszáltan viszonylag kevesen foglalkoznak, mégis, amikor összeállítottuk ezt a folyóiratszámot, kiderült, hogy nem is fér el benne az összes olyan közlemény, amelynek a megjelenését mindenképpen fontosnak tartjuk, így ez a tematikus szám két kötetet foglal majd el a *Magyar Onkológia* folyóiratban. Még így is tisztában vagyunk azzal, hogy maradt bőven érdekes téma, amit közzé lehetett volna tenni, de ezek majd egy jövőbeni lapszám témái lehetnek.

Kérjük az olvasót, fogadja szeretettel ezt a közleménycsokrot a központi idegrendszeri daganatokról. Sok, már ismert információ leírására is sor került, de sok új, izgalmas eredmény, technika is megismerhető a cikkekből. Reméljük, e folyóiratszám a mindennapi rutin betegellátást is szolgálja, valamint a különböző szakmák széles körű szerepeltetése segíti a szakterületek közötti információcserét és együttműködést, hozzájárulva a központi idegrendszeri daganatos betegek életkilátásának és életminőségének javulásához.

Dr. Lövey József